

Predpokladáme, že po skončení repríz výstavy mnohé exponáty a prezentácie zostanú v Slovenskom národnom múzeu – Prírodovednom múzeu v Bratislave – a spolu s vytvorenými modelmi vyhynutých živočíchov a animáciami o dávnominulých geologických dejoch obohatia stále expozície SNM.

Projekt výstavy *Planéta, na ktorej žijeme*, vznikol ako iniciatíva Národného geologického komitétu SR k Medzinárodnému roku planéty Zem. Jeho hlavným poslaním bolo pod mottom *Geovedy pre spoločnosť* šíriť geologickú osvetu v spoločnosti. Projekt rýchlo dostal podporu zo strany Slovenskej akadémie vied a Slovenského národného múzea, ktoré na prezentáciu našlo výstavný termín v budove Prírodovedného múzea na Vajanského nábřeží v Bratislave.

Celý výstavný projekt manažoval Geologický ústav SAV a Prírodovedné múzeum SNM. Finančne bol zabezpečený prostredníctvom LPP projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja, projektu Environmentálneho fondu Ministerstva životného prostredia SR, ako prioritná výstava SNM z prostriedkov Ministerstva kultúry SR a prostredníctvom dotácie Slovenskej akadémie vied. Veľká vďaka patrí nielen za financovanie, ale aj partnerom výstavy, ktorí prispeli k jej

úspechu. Sú to: Nafta, a. s., Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., Považská cementáreň Ladce, a. s., a Volkswagen Slovakia, a. s. Do prípravy a realizácie výstavy sa ochotne zapojili aj pracovníci Geofyzikálneho ústavu SAV, Prírodovedeckej fakulty UK a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra.

Spoločné úsilie rozličných odborníkov geovedcov viedlo k vytvoreniu scenára, ktorý sa stal atraktívnym prierezom poznatkov z oblasti geologických vied aj pre širokú verejnosť. Všetky texty sú aj v anglickom preklade, čo autori považovali za nutné kvôli zrozumiteľnosti a záujmu zahraničných návštevníkov. Odborný obsah, množstvo doplnkového materiálu, fotografií a exponátov bolo potrebné návštevníkovi podať takou formou, ktorá ho zaujme vizuálne a vtiahne na podrobnejšiu prehliadku. Autorom výtvarno-priestorového riešenia a celej realizácie výstavy je Milan Veselý a N & V Design, spol. s r. o.

Veľký počet návštevníkov výstavy naznačuje, že táto práca mala svoj spoločenský význam a môže byť výzvou na vytváranie ďalších edukačných a popularizačných projektov, založených na širokej spolupráci slovenských geologických inštitúcií.

mineralia slovacica

Prehľadná geologická mapa Slovenska v mierke 1 : 200 000 uvedená do každodennej praxe

General geological map of Slovakia at a scale 1 : 200 000 introduced into everyday practice

ĽUDOVÍT KUCHARIČ

Štátny geologický ústav D. Štúra Bratislava

Abstract: A new edition of the general geological maps of Slovak Republic at a scale 1 : 200 000 was solemnly introduced in vernissage in National Council of the Slovak Republic on 19. May 2009. Issued maps have originated owing to ten years lasting synthetic scientific work, summarizing endeavour and outcomes of several generations of geologists and replaced previous edition from 1964. New geological maps covering whole area of Slovakia form a good ground for potential multilateral projects, required by European Union, being focused on environmental, hydrogeological, geothermal and raw material topics, as well as investment strategies. The contribution describes opening ceremony and reproduces several positive responses from visitors' book, which can be considered as the best positive and concrete feedback, appreciating geological work.

Dlho očakávaná edícia prehľadných geologických máp v mierke 1 : 200 000 bola slávnostne uvedená na vernisáži vo výstavnej sieni Národnej rady Slovenskej republiky na Bratislavskom hrade dňa 19. mája 2009. Syntetické dielo završujúce výsledky desaťročnej práce širokej skupiny nielen súčasnej generácie, ale aj predchádzajúcich generácií geológov nasmeroval do života moderátor významných kultúrnych podujatí Luboslav Móza. Najskôr dal slovo oficiálnym rečníkom: predsedovi parlamentného výboru Národnej rady SR pre ŽP Jánovi Slabému, generálnemu riaditeľovi sekcie geológie a prírodných zdrojov MŽP Miroslavovi Zacharovi a nakoniec riaditeľovi ŠGÚDŠ Lubomírovi Hraškov. Tí vyzdvihli význam prehľadných

geologických máp ako východiskovej bázy pre široké využitie v každodennej praxi. Oficiálnu časť programu, ktorú dotváralo jednotlivými variabilnými hudobnými motívmi umelecké dámske sláčikové kvarteto, zakončil záverečným prejavom koordinátor a zodpovedný riešiteľ projektu Vladimír Bezák.

Na vernisáži sa zúčastnilo nielen množstvo súčasných geológov rôznych špecializácií, ale aj tých, ktorí sú už na dôchodku, výrazným spôsobom ovplyvňovali smerovanie slovenskej geológie a stále sú ochotní radami a pripomienkami prispievať k riešeniu aktuálnych problémov.

Osobitného uznania sa dostalo koordinátorovi a celému riešiteľskému kolektívu od prezidenta Slovenskej republiky. Prezident formou listu poďakoval za venovanie *Prehľadnej*

geologickej mapy Slovenskej republiky, ocenil náročnú prácu pri jej tvorbe a zablahoželať k úspešnému skončeniu.

Dizajn výstavy spracoval Ladislav Martinský. Jednotlivé mapové listy v mierke 1 : 200 000 celej mapy Slovenska v tejto mierke sprevádzali krátke texty o ich tvorbe, ako aj geologické profily doplnené textami o geológii Slovenska s bohatou fotodokumentáciou. Integrálnou súčasťou výstavy bol stručný prehľad poskytnutý prostredníctvom geologických máp jednotlivých regiónov v mierke 1 : 50 000 ako základného materiálu, ktorých syntézou vznikalo výsledné dielo.

Počas celého trvania výstavy (12. 5. – 29. 5. 2009) sa úlohy odborného sprievodcu výborne zhostil Ján Mello. Vyjadrili to *in situ* v pamätnej knihe mnohí návštevníci, z ktorých značná časť bola zo zahraničia.

Základné geologické dielo, ktoré vystriedalo legendárne mapy ČSSR 1 : 200 000 vydané v roku 1964, predsa len už poznačené dobou svojho vzniku (päťdesiate roky minulého storočia), sa teda už oficiálne využíva v každodennej praxi. Len zainteresovaní pracovníci ŠGÚDŠ (odborní aj riadiaci), prizvaní externí špecialisti, oponenti jednotlivých mapových listov, ale aj zástupcovia gestora – sekcie geológie a prírodných zdrojov MŽP – vedia o neľahkej práci na tomto mapovom diele. Tak ako pri každej dlhšie trvajúcej práci, aj tu museli

zápasit s problémami dnešnej turbulentnej doby, ktorá nie je príliš naklonená vedeckej práci. Všetkým zainteresovaným však treba poďakovať a zablahoželať k zavŕšeniu výrazného úsilia a k prehĺbeniu geologických poznatkov o Slovensku.

Vydanie tejto mapy má veľký význam aj vo vzťahu k zahraničiu, najmä ku krajinám Európskej únie. Predstavuje moderný geologický podklad, vhodný pri riešení medzinárodných multilaterálnych projektov.

Na záver vyslovujeme želanie a zároveň presvedčenie, že sa toto želanie naplní, aby nová edícia prehľadných geologických máp Slovenska zaujala pevné miesto vo vedomostnej báze Slovenskej republiky a aby bola vhodným inšpiračným a zhodnocujúcim zdrojom pri riešení environmentálnych, hydrogeologicko-geotermálnych či surovinových problémov, ako aj významných investičných zámerov.

Na úplný záver ponúkame výber impresií z návštevných kníh, ktoré dotvárajú prostredie výstavy a okamžité vnútorné pocity návštevníkov po jej prehliadke:

Pozn.: Texty písané čínskymi znakmi a podobné sme z pochopiteľných dôvodov vynechali.

La geologie de la Slovaquie est très complexe – Beau travail. Nečit. podpis, Bretónsko, France 14. 5. 2009

Very nice and good work. Nečit. podpis 15. 5. 2009

Prvá výstava v týchto priestoroch s príjemným sprievodcom, ďakujeme. Lastomírová, Tibenský 15. 5. 2009

Bolí sme tu aj s deťmi, všetci sme mali úžasný zážitok. Krásna a hodnotná výstava. Ďakujeme. Nečit. podpisy 16. 5. 2009

Very interesting and very nice guide. We like it! Katja, Mišo, Slovenija 17. 5. 2009

A beautiful, clean exhibit and explanation...especially the TATRAS. Thank you. Devon, New York and West Virginia USA 17. 5. 2009

18. 5. 2009 Kevin and Anthony from the USA and Jorge from Salvador. Thanks to J. Mello for information about Geology of Slovakia.

19. 5. 2009 Die Ausstellung ist sehr Informativ und hat uns sehr gefallen. Manfred und Sonja Stotz, aus Deutschland, Heilbronn

A very interesting and informative EXPO. Tim and Ben Boonen, Perth, Australia. 19. 5. 2009

Nous avons visité cette exposition avec beaucoup de plaisir avec un guide très intéressant. Félicitation pour ce très beau travail. Lynn et Richard Riopel, Montréal, Canada 19. 5. 2009

Srdečná vďaka a dôkaz, že patríme aspoň v niečom k svetovej elite. Nečit. podpis 19. 5. 2009

Thank you very much for your excellent explanation Mr. Mello. Exhibition is interesting and rich in contents. Wish your exhibition success. Nečit. podpisy 2x Beijing, China. 20. 5. 2009

20. 5. 2009 Thank you very much for your interesting explanation. Jadere und Ard from Holand

Byl jsem tady a užíval jsem si výstavy. Frank, Hartford Connecticut, USA 20. 5. 2009

It is the first time I visited an exhibition about geological maps, and although I do not know almost anything about geology the people in the exhibition helped me to understand the maps. Important work for Slovakia a country that is still trying to find its national identity. Ourania from Greece. 20. 5. 2009

Sice jsem nepochopila co bylo dřive, vejce či slepice, ale se skvělým výkladem pana Mella jsem měla aspoň pocit, že k tomuto poznání směřuji. Díky za bezvadnou společnost. Andrea Kohoutová Praha. 20. 5. 2009

21. 5. 2009 Thank you very much for your hospitality and your Explanation. Best regards.

Laurent, St. Martin, Paris.

22. 5. 2009 So much information, so little time. Thanks for the tour. Henry and Sonny Osleck, Australia

22. 5. 2009 Thank you for information. Very interesting and lighting. Tarja and Hannu from Finland.

22. 5. 2009 Thank you so much, it was quite surprising to find this exhibition here! Hilde, Nadja and Rosemary from Belgium.

22. 5. 2009 Very detailed informative explanation. Thanks so much. Kiyuko, Japan

23. 5. 2009 Very impressive illustration + text v čínštině. Nečit. podpisy, Hong Kong, China

24. 5. 2009 Very interesting explanation. Really good. Thanks. Nečit. podpis. Argentína

Gratuluj! Mapy jsou velkým úspěchem autorů i celé geologické obce Slovenska. Díky. Miloš Suk. 26. 5.

Ďakujeme pánovi RNDr. Mellovi Jánovi za kvalitný výklad k výstave. Naši štvrtáci získali veľa kvalitných vedomostí z oblasti geológie. Nech sa Vám v práci darí. Uč. Chlupková Darina a 4. B Záhorská Bystrica.

Many thanks for different information upon geological maps of Slovakia. This is the first experience for us. It was really good lecture. Thank you. 4 nečit. podpisy, Turecko, 28. 5.

Ein herzliches Dankeschon fur die interessante fuheung. 2 nečitatelné podpisy Swiss 28. 5. 2009

29. 5. 2009 Vďaka za prácu geológom, ktorí nám sprostredkovali informácie o našej krásnej krajine. Darinka Jalná

Thank you for such interesting insights into Slovakian geology. It was nice to have a different perspective of the history of the country's formation. I especially like the microscope slides and model rocks. Wonderful exhibits. 29. 5. 2009

Thank you very much for an interesting tour and exhibit of Slovakian geology. I am learning about geology of the Netherlands, bit it appear, the geology of Slovakia is much more complex and interesting. Maaïke Broos, Arnheim, Netherland, 29. 5. 2009

Obr. 1. Príslušníci zaslúžilej a aktívnej generácie geológov. Zľava: M. Elečko, D. Vass, M. Slavkay, J. Mello, O. Franko, A. Biely, V. Konečný, M. Polák a M. Kaličiak. Foto L. Martinský.

Fig. 1. Members of merited and active generation of geologists. From the left: M. Elečko, D. Vass, M. Slavkay, J. Mello, O. Franko, A. Biely, V. Konečný, M. Polák and M. Kaličiak. Photo L. Martinský.

Obr. 2. Oficiálne osobnosti pri otvorení výstavy. Sprava: M. Zachar – generálny riaditeľ sekcie GaPZ MŽP, L. Hraško – riaditeľ ŠGÚDŠ a J. Slabý – predseda výboru pre ŽP NR SR. Foto L. Martinský.

Fig. 2. Opening ceremony. From the right: M. Zachar – general director of GaPZ department in Ministry of Environment, L. Hraško – director of ŠGÚDŠ and J. Slabý – chairman of the Committee for Environment of National Council of Slovak Republic. Photo L. Martinský.

Obr. 3. Koordinátor úlohy V. Bezák pri úvodnom prejave. Foto L. Martinský.

Fig. 3. The project coordinator V. Bezák at introductory speech. Photo L. Martinský.

Ak sa vám zdá, že zahraničné zápisy dominujú, tak k tomu len toľko: asi to vyjadruje zloženie návštevnickej vzorky. Ibaže by zahraniční hostia mali viac chuti písomne vyjadriť a okamžite materializovať vzniknuté dojmy a emócie... Komentáre k uvedeným vyjadreniam nechávame na čitateľov. Nikto však

nemôže poprieť to, že v tomto prípade išlo o propagáciu slovenskej geológie smerom k širokej verejnosti vo svetovom meradle. V každom prípade je to celkom príjemné a potešujúce čítanie. Pohľadí minimálne dušu autorov geologických máp, ako aj autorov výstavy a jej technických realizátorov.